

**REZOLUCJA NR
RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA**

z dnia 2020 r.

w sprawie ustanowienia roku 2021 Rokiem Tadeusza Różewicza

Na podstawie § 36 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 Statutu Wrocławia stanowiącego załącznik do uchwały nr XXVI/276/96 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 maja 1996 r. w sprawie przyjęcia Statutu Wrocławia w brzmieniu uzgodnionym z Prezesem Rady Ministrów (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2019 r. poz. 5510), Rada Miejska Wrocławia uchwala, co następuje:

Rada Miejska Wrocławia, pragnąc uczcić 100. rocznicę urodzin Tadeusza Różewicza, Honorowego Obywatela, ustanawia rok 2021 Rokiem Tadeusza Różewicza.

„Jestem przede wszystkim poetą swojej generacji. Generacji oszukanej przez rządy, przez ideologie i wiary i przez samą siebie” – powiedział o sobie świadek najpoważniejszych kryzysów, Honorowy Obywatel Wrocławia. Poeta, dramaturg i prozaik. Chcemy poświęcić mu uwagę przez cały 2021 r. w stulecie jego urodzin.

Tadeusz Różewicz urodził się 9 października 1921 r. w Radomsku, zmarł 24 kwietnia 2014 r. we Wrocławiu, gdzie mieszkał od 1968 r. Reprezentant Pokolenia Kolumbów. W latach 1943-44 walczył w oddziałach leśnych Armii Krajowej. Za jego debiut przyjmowany jest rok 1944, kiedy wraz ze starszym bratem Januszem, który później zginął z rąk Niemców, wydał tomik „Echa leśne”, zawierający wiersze, fraszki, humoreski i wywiady. Już po wojnie w 1947 r. Tadeusz Różewicz napisze „Szukam nauczyciela i mistrza, niech przywróci mi wzrok słuch i mowę, niech jeszcze raz nazwie rzeczy i pojęcia, niech oddzieli światło od ciemności”. Wierszem „Ocalony” ze zbioru „Niepokój”, który znajduje się wśród jego najbardziej rozpoznawalnych wierszy, nawiąże do tragicznych doświadczeń z tego okresu.

Po wojnie studiował historię sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim. Związał się wtedy z neoawangardową drugą „Grupą Krakowską”, do której należeli m.in. Tadeusz Kantor, Jerzy Nowosielski, Andrzej Wróblewski i Andrzej Wajda. Od 1949 r. mieszkał w Gliwicach, gdzie pracował jako kierownik literacki powołanego wspólnie z Wojciechem Pszoniakiem Studenckiego Teatru Poezji STEP. W tym okresie Różewicz napisał m.in. „Kartotekę”, która znajduje się w repertuarach teatrów na całym świecie.

Siła twórczości Różewicza polega na mistrzowskiej umiejętności łączenia przeciwieństw. Korzysta z klasycznej formy, aby przekazać nowatorskie i niekonwencjonalne treści. Jest on nieodłącznie związany pojęciami teatralnego happeningu, teatru poszukującego, otwartego i wspólnotowego, alternatywnego i „offowego”. Współpraca pisarza z Kazimierzem Braunem, który wyreżyserował łącznie 19 premier wg tekstów Różewicza, zapoczątkowała Drugą Reformę Teatru. Wystawienie „Białego małżeństwa” w 1975 r. rozpoczęło wielką serię legendarnych przedstawień Teatru Współczesnego we Wrocławiu, a tylko ten jeden tytuł zagrano w ciągu kilku sezonów aż 638 razy.

Podczas wieczoru autorskiego w Teatrze Narodowym w 1998 poeta powiedział: „Co jest pierwsze? Pisanie? Nie. Pierwsze jest czytanie. W moim wieku wydaje mi się, że to, co się czyta, jest równie ważne, jak to, co się pisze. Czasem ważniejsze, ciekawsze”. Książki Tadeusza Różewicza, jednego z najczęściej tłumaczonych polskich autorów, przełożono na 49 języków.

Bohaterem u Różewicza jest często osoba pozbawiona tożsamości, rozdarta pomiędzy wiarą i niewiarą, zagubiona w świecie rozpadu form. W jego twórczości niepokój łączy się z goryczą pokolenia, które dojrzało walcząc. Jego poezję cechuje lapidarność i celowa rezygnacja z metafor. Fascynował go człowiek prosty, czego dowód znajdujemy w klasycznej, wielokrotnie inscenizowanej sztuce „Świadkowie, albo nasza mała stabilizacja”.

Poeta został odznaczony m.in. Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi dla kultury narodowej oraz Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. Tadeuszowi Różewiczowi

przyznano również tytuł doktora honoris causa wielu uczelni wyższych, w tym Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. W 2008 r. otrzymał Europejską Nagrodę Literacką w Strasburgu za tomik „Nauka chodzenia. Gehen lernen”. Jest pierwszym laureatem przyznawanej we Wrocławiu Nagrody Poetyckiej Silesius za całokształt twórczości.

O wydanym w 2001 r. tomiku wierszy „Nożyk profesora” przez wówczas osiemdziesięcioletniego Różewicza, powiedział poeta i wydawca Janusz Drzewucki: „Pamięć poety jest jak otwarta rana”. Różewicz w „Norwidowskim szkicu” podsumował również całą swoją poezję i zawarte w niej wątki autobiograficzne słowami „bo całe moje pisanie jest pamiętnikiem...”.

Tadeusz Różewicz to poeta zwrócony ku ciszy i milczeniu, klasyk awangardy, prekursor postmodernizmu, najwybitniejszy polski i wrocławski artysta, zasługujący w pełni na objęcie 2021 roku okresem szczególnej pamięci o jego życiu i twórczości.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Wrocławia